

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

1 juli 2002

VERZOEKSCHRIFT

**betreffende de toekenning van een sociale tegemoetkoming
in de vorm van een sanitaire cheque**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen
uitgebracht door de heer Koen Helsen en mevrouw Ingrid van Kessel**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : mevrouw Patricia Ceysens.

Vaste leden :

mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey,
mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Ingrid van
Kessel ;

mevrouw Patricia Ceysens, mevrouw Claudine De
Schepper, de heren Jacques Devolder, Koen Helsen ;

mevrouw Niki De Gryze, mevrouw Marijke Dillen, de heer
Felix Strackx ;

de heren Guy Swennen, Jan Van Duppen ;

mevrouw Ria Van Den Heuvel ;

de heer Jan Roegiers.

Plaatsvervangers :

mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, mevrouw Veerle
Heeren, de heren Luc Martens en Paul Van Malderen ;

de heren Jozef Browaeys, Frans De Cock, André Moreau,
Cis Schepens ;

de heren Wilfried Aers, Julien Librecht, mevrouw Marleen
Van den Eynde ;

de heren Patrick Hostekint, Chokri Mahassine ;

mevrouw Ann De Martelaer ;

de heer Herman Lauwers.

INHOUD

	Blz.
1. Procedure	4
2. Inhoud van het verzoekschrift	4
3. Bespreking en conclusie	4
Bijlage : Antwoord van mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, op het verzoekschrift	7

1. Procedure

Het verzoekschrift van de heer Ulrik Van den Bergh betreffende de toekenning van een sociale tegemoetkoming in de vorm van een sanitaire cheque (nr. 42 (2001-2002)) werd ontvankelijk verklaard op 4 juni 2002 en voor verdere behandeling doorverwezen naar de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen.

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen besprak het verzoekschrift op 27 juni 2002.

2. Inhoud van het verzoekschrift

Ten gevolge van ongeval, ziekte, ouderdom of langdurige medicatie kunnen personen te maken krijgen met incontinentie. De aankoop van extra huisvuilniszakken voor restafval, voor de wegwerpluiers voor volwassenen, betekent volgens de verzoeker een belangrijke financiële inspanning voor de betrokkenen. In tal van gemeenten en steden is de retributieprij voor de aanschaf van biologisch afbreekbare huisvuilniszakken dit jaar flink opgetrokken, met de bedoeling een vermindering van het restafval te bewerkstelligen. Voor oudere personen, mensen met een laag, bescheiden inkomen of een vervangingsinkomen, voor de sociaal zwakkeren in de samenleving die aan incontinentie leiden, betekent die belastingverhoging een belangrijke meerkost op hun budget.

Daarom vraagt de verzoeker dat het Vlaamse Gewest een sanitaire cheque zou verstrekken aan personen die lijden aan tijdelijke of permanente incontinentie, die inruilbaar zou zijn voor 24 extra huisvuilzakken per jaar, nl. twee per maand.

3. Bespreking en conclusie

De heer Jan Roegiers wijst erop dat bepaalde gemeenten of steden (Gent bv.) reeds het initiatief genomen hebben om aan personen die lijden aan incontinentie een contingent huisvuilniszakken toe te kennen. Spreker stelt voor na te gaan welke initiatieven overal reeds bestaan en naderhand na te gaan hoe een eventuele maatregel bij die initiatieven zou kunnen aansluiten.

De heer Koen Helsen meent het belangrijk dit probleem ter sprake te brengen, maar is van oordeel dat de huisvuilproblematiek een lokale aangelegenheid is. Zoals vorige spreker aanhaalde zijn er

reeds in sommige gemeenten en steden initiatieven genomen.

Mevrouw Marijke Dillen meent dat het om meer gaat dan een huisvuilproblematiek. Het gaat ook om de kostprijs van de aanschaf van incontinentiemateriaal. Er kan worden nagegaan welke tegemoetkomingen daarvoor bestaan.

De minister antwoordt dat men daarvoor via het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap en via de Vlaamse Zorgverzekering een tegemoetkoming kan krijgen. Voor incontinentiemateriaal zijn ook fiscale vrijstellingen mogelijk. De vraag in het verzoekschrift houdt echter verband met het afvalstoffenbeleid, wat onder het bevoegdheidsdomein Leefmilieu valt. Ten tweede kan men zich afvragen of een tegemoetkoming vanuit Vlaanderen opgelegd moet worden. De minister is veeleer van oordeel dat de gemeentelijke autonomie moet kunnen spelen.

Mevrouw Ingrid van Kessel sluit zich aan bij het standpunt van de heer Koen Helsen. In het verzoekschrift wordt uitsluitend een vergoeding gevraagd voor de aanschaf van extra huisvuilniszakken. Enerzijds is het zinvol om een zicht te krijgen op de situatie in de verschillende gemeenten, anderzijds moet de autonomie van de gemeenten gerespecteerd worden.

De heer Koen Helsen wijst er verder op dat in het verzoekschrift reeds specifiek sprake is van x-aantal huisvuilniszakken, terwijl in de gemeenten verschillende regimes van huisvuilophaling en verwerking bestaan. Spreker pleit er voor dit over te laten aan de bevoegde lokale overheden. Het Vlaamse Gewest kan misschien wel aandacht voor het probleem vragen.

Mevrouw Marijke Dillen is ook van oordeel dat in deze de autonomie van de gemeenten gerespecteerd moet worden. In de rand hiervan merkt het lid op dat het de plicht is van de gemeente om personen met financiële moeilijkheden bij te springen. Anderzijds kan men niet verwachten dat in Vlaanderen alles kosteloos moet zijn. De budgettaire middelen zijn beperkt. Een tegemoetkoming zou enkel overwogen kunnen worden voor personen die financiële problemen hebben.

De minister is van oordeel dat de vraag verband houdt met het afvalstoffenbeleid, waarvoor mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu, bevoegd is. Vraag is of het Vlaamse niveau hierover uitspraak moet doen. Het gaat misschien om 1.200 frank per jaar (24 maal 50 frank per huisvuil-

nizak). Als men weet dat men voor de toekenning van een sanitaire cheque een hele administratie zou moeten opzetten, dan kan men zich afvragen of het dit waard is. (Uitgebreid schriftelijk antwoord als bijlage bij dit verslag)

De heer Jan Roegiers is van oordeel dat deze commissie zich niet mag beperken tot het verwijzen naar de gemeentelijke autonomie. Het Vlaams Parlement zelf wordt door dit verzoekschrift aangesproken. Het Vlaams Parlement kan wel beslissen dat het zich niet geroepen voelt om hierop een antwoord te geven. Voorts is spreker het er niet mee eens dat 1.200 frank gerelativeerd wordt : wie zich in een financieel zwakkere positie bevindt, ziet dit anders.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, waarnemend voorzitter, concludeert dat de commissie het toekennen van een sanitaire cheque niet als een opdracht van het Vlaamse Gewest beschouwt. De commissie wijst ook op de initiatieven terzake die reeds in verschillende gemeenten werden genomen.

De verslaggevers,

De wnd. voorzitter,

Koen HELSEN Riet VAN CLEUVENBERGEN
Ingrid VAN KESSEL

BIJLAGE

Antwoord van mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid
en Gelijke Kansen, op het verzoekschrift

Verzoekschrift van de heer Ulrik Van den Bergh van 3 mei 2002 betreffende de toekenning van een sociale tegemoetkoming in de vorm van een sanitaire cheque (42 (2001-2002))

Het verzoekschrift betreffende de toekenning van een sociale tegemoetkoming in de vorm van een sanitaire cheque (afgekort "sani-cheque") genoot mijn volle aandacht.

De indiener vestigt terecht de aandacht op bepaalde problemen waarmee personen, die aan incontinentie lijden, worden geconfronteerd. Ongetwijfeld hebben die personen meer huisvuilzakken voor restafval nodig om wegwerpluiers in op te bergen. Daardoor liggen hun uitgaven voor de aankoop van huisvuilzakken reeds hoger dan die van andere burgers. Die personen worden dan in verhouding nog zwaarder getroffen, wanneer de gemeente bovendien de prijs van de huisvuilzakken voor restafval verhoogt.

Ik heb dan ook alle begrip voor het in het verzoekschrift aangehaalde probleem.

Als Vlaams minister, bevoegd voor welzijn, wil ik er vooreerst toch op wijzen dat de problemen van personen, die aan incontinentie lijden, de Vlaamse overheid helemaal niet onberoerd laten.

De Vlaamse overheid levert reeds ernstige inspanningen om tussen te komen in de bijkomende uitgaven die personen met incontinentieproblemen ten laste moeten nemen bij de aankoop van incontinentiemateriaal. Terzake verwijs ik naar de tussenkomst in het kader van de regelgeving betreffende het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van personen met een Handicap, waarnaar het verzoekschrift zelf verwijst, en naar de tussenkomst in het kader van de Vlaamse zorgverzekering.

Deze initiatieven werden genomen in het kader van de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap inzake de bijstand aan personen (artikel 5, § 1, II, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen). Binnen die bevoegdheid - en meer bepaald binnen haar bevoegdheid voor het beleid inzake maatschappelijk welzijn - kan de Vlaamse Gemeenschap bijstand verschaffen aan personen die in een zekere noodsituatie verkeren of die in een noodsituatie dreigen terecht te komen.

Ondanks die ruime gemeenschapsbevoegdheid inzake de bijstand aan personen stel ik mij toch de vraag of het verzoekschrift niet veeleer te maken heeft met de gewestelijke bevoegdheid inzake het afvalstoffenbeleid (artikel 6, § 1, II, 2°, van voormelde bijzondere wet).

In het verzoekschrift wordt immers niet gevraagd om een regeling uit te werken waarbij het voor personen met incontinentieproblemen gemakkelijker wordt om het door hun toestand vereiste materiaal aan te schaffen. Er worden geen maatregelen gevraagd die bijdragen tot het lenigen van het incontinentieprobleem zelf. Wel wordt gevraagd een financiële tegemoetkoming te verlenen aan personen, die lijden aan incontinentie, om hen in staat te stellen 24 extra huisvuilzakken per jaar aan te schaffen.

De gevraagde tegemoetkoming houdt dus minstens hoofdzakelijk, zoniet uitsluitend, verband met de ophaling van het gebruikte incontinentiemateriaal en dus met het ophalen en het verwerken van afval.

Niets belet mijns inziens dat ook binnen het afvalstoffenbeleid een sociaal beleid wordt gevoerd, waarbij rekening wordt gehouden met de bijzondere situatie waarin bepaalde categorieën van personen zich bevinden.

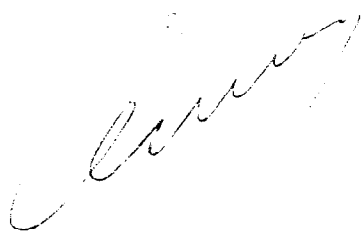
Het afvalstoffenbeleid is echter, zoals reeds gezegd, een gewestbevoegdheid. Het valt onder de bevoegdheid van de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw.

Maar ook los van de bevoegdheidsproblematiek ben ik van oordeel dat het ontwikkelen van een systeem van zogenaamde 'sanitaire cheques' niet de goede oplossing is voor voormeld probleem. Dit systeem vergt immers niet alleen het opstellen van weer een nieuwe reglementering, terwijl de Vlaamse regering precies werk wil maken van deregulering. Ook praktisch zal dergelijk systeem een ganse administratieve organisatie (bijkomend personeel, kantoorruimte, informatica, ...) meebrengen, terwijl de vraag zich stelt of zulks verantwoord is met inachtneming van het relatief beperkte bedrag van de sanitaire cheque. De middelen die zouden moeten worden besteed aan organisatorische aspecten, kunnen mijns inziens beter op een andere manier aangewend worden.

Ik vind dat het probleem eventueel op een andere, niet overregulerende en organisatorisch minder belastende wijze, moet worden opgelost.

Overigens kan men zich afvragen of het tot de opdracht van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest behoort om een tussenkomst te voorzien in heffingen die de gemeenten verrichten. Minstens is hier een overleg met de steden en gemeenten aangewezen. De problematiek van de prijs van huisvuilzakken behoort immers tot hun bevoegdheid.

Ik kan me niet voorstellen dat zij hierbij geen aandacht zouden hebben voor de sociale dimensie van hun beslissingen.

Mieke Vogels
Minister van Welzijn,
Gezondheid en Gelijke Kansen